

Turkije moet straks Gaza gaan besturen, er zit niks anders op

Posted on 5 juni 2024 by Paul Frentrop

Wat te doen na een oorlog? Kan de situatie van voordat de strijd begon worden hersteld of moet er een nieuwe constellatie komen? Ook daarin verschilt de micro-oorlog in Gaza (een zesde van de oppervlakte van Luxemburg) met de voortslepende loopgravenoorlog over het brede front tussen Rusland en Oekraïne.

Bij die laatste is een herstel van de situatie ex ante het ultieme strategisch doel van Oekraïne en zijn bondgenoten. We hebben niet de ambitie om met de miljarden extra investeringen in militair materieel in Rusland iets te veranderen. Terug naar de oude grenzen zou al een overwinning zijn. Gaza daarentegen kan niet als voorheen bestuurd blijven worden door de terroristische Hamasbeweging, die daar in 2006 aan de macht kwam. Er zal een nieuw regime moeten worden gevormd.

Verschil in aanpak

Na de Eerste en na de Tweede Wereldoorlog zagen we hetzelfde verschil in aanpak.

De Eerste Wereldoorlog eindigde met een wapenstilstand gesloten tussen de Duitse regering en de overwinnende landen. Die oorlog was geheel buiten Duitsland uitgevochten. Het land werd niet bezet, maar moest wel schadevergoeding betalen. De Duitsers zetten zelf hun keizer af en voerden een democratie in die bijna twintig jaar stand hield. Geïnteresseerden in die veel beschreven periode kan ik het recente boek *Hoogteroes* van Harald Jähner aanbevelen.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog begingen de Duitsers met name in Oost-Europa en de Sovjet-Unie op veel grotere schaal dezelfde misdaden als Hamas vorig jaar in het zuiden van Israël. Met het naziregime wilden de geallieerden geen vrede sluiten. Het Duitse leger en het Duitse regime moesten volledig worden vernietigd en Duitsland werd plat gebombardeerd zonder enige aandacht voor burgerslachtoffers. Het hele grondgebied werd bezet waarbij vooral van Sovjetzijde gruwelijkheden tegen de burgerbevolking niet werden geschuwd.

De kopstukken van het verslagen Duitse regime pleegden zelfmoord. Winston Churchill wilde alle andere hoge nazi's gewoon doodschieten. Jozef Stalin wilde daarnaast ook nog eens 100.000 Duitse officieren executeren. Maar de Amerikaanse regering overtuigde haar bondgenoten ervan dat een strafrechtelijke procedure beter was.

De overwinnende landen stelden daartoe een gezamenlijk rechtscollege in en zo kregen we de processen van Neurenberg. Daar werden in eerste instantie 24 personen aangeklaagd. Het argument dat ze geen enkele Duitse wet hadden overtreden, hield bij deze rechtbank geen stand. Elf van hen kregen de doorstraf. Op 16 oktober 1946 bleek Herman Göring in zijn cel zelfmoord te hebben gepleegd en werden de andere tien opgehangen in de sportzaal van de gevangenis van Neurenberg. Daarmee werd de basis gelegd van het nog steeds bestaande denkbeeld dat er internationaal recht bestaat.

Duitsland moest een landbouwsamenleving worden

Intussen hielden de geallieerden Duitsland bezet en lieten ze de burgerbevolking bewust verhongeren. Duitsland mocht geen industriële natie meer zijn. Het moest maar een landbouwsamenleving worden die nooit meer zijn buurlanden zou kunnen aanvallen. Daar hoorde een veel kleinere bevolking bij. Voedselhulp werd dan ook

niet toegelaten. Ongetelde Duitse burgers, onder wie vele bejaarden en kinderen, stierven door ziekte en ondervoeding en werden in de winters van 1945-1946 en 1946-1947 in massagraven gedumpt. Na bijna twee jaar, in maart 1947, begonnen enkele Amerikanen de noodklok te luiden. Voormalig president Herbert Hoover waarschuwde dat de reductie van Duitsland tot een bezette landbouwstaat 25 miljoen Duitsers het leven zou kosten.

Meer indruk nog maakte een memo dat William Clayton, een succesvol zakenman die werkte als onderminister voor Economische Zaken, op 5 maart 1947 aan president Harry S. Truman stuurde:

'The reins of world leadership are fast slipping from Britain's competent, but now very weak hands. These reins will be picked up either by the United States or by Russia. If by Russia, there will almost certainly be a war in the next decade or so, with the odds against us. If by the United States, war can almost certainly be prevented.'

Geen ondergang, maar wederopbouw

Clayton bepleitte een ommekeer in het beleid. In plaats van Duitsland economisch, sociaal en politiek te laten instorten, moesten de Verenigde Staten Europa versterken en weer opbouwen om communistische agressie tegen te gaan. Zijn argumenten werden gehoord en vormden de basis van het Marshall Plan.

Dat laatste idee werd inzake Gaza vorig jaar meteen omarmd door het amorfe doch spraakmakende gezelschap dat de pers steevast 'de internationale gemeenschap' noemt. Sigrid Kaag legde begin dit jaar reeds haar functie van minister van Financiën van Nederland neer om weer bij de Verenigde Naties te gaan werken. Dit keer als 'senior humanitair en wederopbouw coördinator' voor Gaza.

In die functie valt echter weinig te doen totdat vaststaat wie Gaza na de oorlog zal besturen. Wie gaat dat doen? Na de Tweede Wereldoorlog bezetten en bestuurden de geallieerden Duitsland vier jaar lang. Maar niemand wil Gaza besturen, als het Israëlische leger zich terugtrekt. De Amerikanen willen geen eigen troepen aan land brengen. De Europese landen willen graag betalen, maar ook geen eigen militairen inzetten. De Verenigde Staten schijnen al maanden te proberen een coalitie van Arabische landen te vormen, die Gaza moeten bezetten en besturen, maar de regimes van die landen zien hun troepen vooral als een soort lijfwacht en gebruiken

liever huurlingen voor acties verder van huis.

Er lijken maar drie oplossingen mogelijk. De eerste is dat de Palestijnse Autoriteit, die nu de Westoever bestuurt, ook Gaza (weer) gaat besturen. Die heeft genoeg 'strijders' ter beschikking, maar geen al te goede reputatie. Een alternatief is dat Egypte het gaat doen. Begin dit jaar heeft de EU dat land al 7 miljard aan giften en leningen toegezegd. Maar generaal Abdel Fatah al-Sisi heeft met de eigen moslimbroeders al genoeg te stellen.

Enige realistische optie: een Turks Gaza

Dan blijft nog maar één leverancier van de benodigde '*boots on the ground*' over: het NAVO-land met het één na grootste leger zou Gaza kunnen bezetten. De Turkse president Recep Tayyip Erdogan lijkt daartoe niet ongenegen. Hij noemt Hamas geen terroristische organisatie, maar een verzetsbeweging. Hij steunt de Moslim Broederschap en droomt van het voorheen zo uitgebreide Ottomaanse rijk, waar Gaza tot aan de Eerste Wereldoorlog deel van uitmaakte.

Of we blij moeten zijn met een Turks Gaza betwijfel ik. Meer keus hebben we niet.

Paul Frentrop *was achtereenvolgens journalist, bankier, ondernemer, pensioenbeheerder, hoogleraar en lid van de Eerste Kamer.*

Wynia's Week *verschijnt 104 keer per jaar met even onafhankelijke als broodnodige berichtgeving. De donateurs maken dat mogelijk.* ***Doet u mee?*** *Hartelijk dank!*